

ta so vprašanja finansiranja. Pri letni šoli se računa na kotizacijo, raziskovalni forum pa naj bi zadovoljeval čimveč potreb po raziskovalnem delovanju in tu iskal tudi materialno podporo. Nekateri udeleženci konference so že nakazovali možnosti preusmeritve določenih finančnih sredstev iz drugih držav. Pri tem je zlasti pomembna motiviranost sociologov za to, da se vključijo v razsežno mednarodno omrežje, kakršnega lahko zagotovi ISA, tako s svojimi internimi komunikacijami, kot tudi z vidika možnosti objavljajanja ter obravnave na mednarodnih znanstvenih srečanjih. ISA omogoča veliko odzivnost in komunikativne učinke.

Na poslovnem sestanku raziskovalnega sveta v Ljubljani so torej predstavniki raziskovalnih komitejev izrazili podporo našim predlogom. Odločitev pa je bila prepuščena izvršnemu odboru ISA, ki se je po tem sestal na Poljskem. Na podlagi pismenih informacij, ki smo jih pred kratkim prejeli, pa vidimo, da se je tudi izvršni odbor odločil podpreti našo pobudo. Obenem izraža zahvalo jugoslovanskim kolegom, ki so se temu pridružili. Sklenjeno je bilo, da naj bi imeli »Ljubljansko letno šolo« in »Ljubljanski raziskovalni forum«.

Torej smo – v tej fazi – zastavljeni cilj dosegli. Obenem se nam nakazujejo velike možnosti, pa tudi obveznosti in nujna nadaljnja prizadevanja.

LEV KREFT

Svetovni kongres estetikov v Nottinghamu

Na nottinghamski univerzi v Angliji je bil od 29. avgusta do 2. septembra lani 11. mednarodni kongres za estetiko (leta 1980 je bil kongres pri nas v Dubrovniku, leta 1984 pa v Montrealu). Kongrese vsako četrto leto organizira Mednarodna estetska zveza, ki jo sestavljajo priključene nacionalne organizacije (pri nas za zdaj Estetsko društvo Srbije in Slovensko estetsko društvo, ustanavlja pa

se že Zveza estetskih društev Jugoslavije) in individualni člani.

V Nottinghamu se je zbralo blizu 300 udeležencev z vseh celin, in ker je večina pripravila tudi referate, je bilo večasih tudi do 11 istočasnih enournih predavanj, ki so bila poglavitna vsebina uradnega dela programa. Ker se v estetskih vprašanjih poleg filozofov uveljavljajo tudi komparativisti, zgodovinarji umetnosti, muzikologi, teatrologi in drugi z umetnostjo povezani strokovnjaki, je bil izbor tem in pristopov kot običajno zelo pester. Vendar je bil, za razliko od Montreala, mogoč bolj v ospredju filozofski vidik, hkrati pa tista smer v estetiki, ki ne razmišlja onstran umetniških del in pojavov v posplošenem filozofsko-sistematičnem prostoru. Komunikacija pri razpravah in referatih, kot tudi pri skupnem petdnevnem bivanju v univerzitetnem naselju, je pokazala, da tudi estetike povezujejo skupni problemi, metodološka vprašanja in vprašanja, ki jih prinaša spreminjanje umetniških pojavov in družbene funkcije umetniškega, lepega in estetskega. Če je bil postmodernizem pred štirimi leti predvsem obče geslo, mestoma tudi modno in zato nejasno rabljeno kot priročno pojasnilo za poimenovanje nepozasnjenih neznank, gre zdaj veliko bolj za estetsko analizo funkcioniranja konkretnih umetniških del in teoretsko poglobljanje problematike umetnosti ob koncu tisočletja. Občuten je tudi odmik od radikalnega postmodernizma, ki se je pojavljal bolj kot program-manifest nečesa novega, k spravljuješemu obravnavanju pomodernega obdobja in njegovih predmodernih in modernističnih tradicij. Ta premik med drugim označuje povečano zanimanje za klasične temelje estetike iz 18. stoletja, posebej za Kantovo Kritiko presodne zmožnosti in njegovo utemeljitev estetske avtonomije, kot tudi poskusi premoščanja strukturalističnega in poststrukturalističnega pristopa s pomočjo upoštevanja nekaterih humanistično-modernističnih analiz, ki so bile še nedavno skoraj razglašene za preživele in demodirane. Zlasti v anglosaškem svetu, ki je nekaj let ob analitični filozofski estetiki gojil že skorajda kult Derridaja in delno Foucaulta, se zdaj presenetljivo kot pomembna teoretična novost uveljavljajo dela Mihaila Bahtina. Neomarksistični estetiki (Adorno, Benja-

min, Marcuse, Lukács, Brecht in tudi še Bürger) so še vedno aktualni vir in predmet kritičnega ukvarjanja, zlasti v smeri nekakšnega zaokrožanja zgodovine estetike od Baumgartna (začetnik estetike v 18. stoletju) do danes.

Prisotnost številčno močne delegacije iz Sovjetske zveze je izzvala poseben razgovor o dogajanjih v estetiki in umetnosti pri njih, ki pa razen že znanih političnih ciljev in informacij o 'popuščanju napetosti' med inteligenco in političnim vodstvom ni prinesel nič novega – če programa 'perestrojka' v umetnosti in estetiki seveda ne jemljemo kot senzacija, ki bo v kratkem natresla zanimivejših teoretskih rezultatov. Očitno pa je, da se tudi nekdanja estetika socialističnega realizma (o njem nihče skorajda noče več niti govoriti, še štiri leta nazaj pa predstavniki dežel socialističnega bloka niso govorili skoraj o ničemer drugem), pretežno izolirana od vseh ostalih svetovnih tokov mišljenja, osvobaja zacementiranih kánonov in načinov teoretiziranja, in vstopa v odprto in neobremenjeno komunikacijo z vsemi svetovnimi estetskimi tokovi, med drugim tudi s pomočjo obsežnega in ambicioznega programa prevajalstva.

Na kongresu je prišlo tudi do prenove in utrditve Mednarodne estetske zveze, ki ji je smrt predsednika Harolda Osborna (1987) in nedejavnost nekaterih članov ožjega vodstva v zadnjih letih preprečila tako raven mednarodna dejavnosti in komunikacije, kot bi bila potrebna. Med številnimi kandidati je bil na tajnih volitvah za predsednika izvoljen Goran Hermeren (Švedska), drugi podpredsednik pa je ponovno Milan Damjanović (Jugoslavija). Generalni sekretar je ostal Arnold Berleant (ZDA). V sestav izvršnega komiteja je bilo izvoljenih precej novih in mlajših članov, in tudi Aleš Erjavec (Slovensko estetsko društvo). Zveza bo pričela z izdajanjem svojih sporočil v obliki mednarodnega biltena (nalogo je prevzela nizozemska organizacija), obstajajo pa tudi zamisli o tesnejšem evropskem povezovanju znotraj svetovnega okvira. Naslednji kongres (1992) še ni dokončno lociran, ponujata pa se Madrid ali Moskva.

Aleš Erjavec je imel na kongresu izjemno obiskan in pozorno razpravljan referat »Postmodernizem in kritična teorija«, Lev Kreft pa »Proletkult in poetizem – primer Karla Teigeja«. Kongres je organizacijsko

izredno dobro izpeljala maloštevilna ekipa »Trent Polytechnic« v sestavi nottinghamske univerze z Richardom Woodfieldom na čelu. Že kar preštevilni udeleženci kongresa so se prijavili tudi za mednarodni simpozij »Subjekt v postmodernizmu«, ki bo naslednjo jesen v Ljubljani v organizaciji Slovenskega društva za estetiko.

r

INGE PERKO-ŠEPAROVIC

Globalizacija političnih znanosti

Zdi se mi, da je globalizacija političnih znanosti ena od najbolj pomembnih usmeritev oz. preusmeritev teh ved v 80-tih letih; zato sem tudi v času kongresa poskušala spremljati predvsem razprave, ki so bile s to globalizacijo povezane.

Program 14. kongresa IPSA (Washington, 28. avgusta do 1. septembra 1988) je namenil problematiki globalizacije disciplin s področja družbenih znanosti veliko pozornost. Tej temi je bila posvečena ena od plenarnih sej, tri mini-plenarne seje, štiri seje o podtemah oz. podpodročjih (»sous-themes«, »sub-fields«), tri seje raziskovalnih komitejev, ena seja študijske skupine in tri specialne seje.

Glede na kvantitativne kazalce bi bili lahko več kot zadovoljni. Vendar pa se stvar pokaže v povsem drugačni luči, če se lotimo analize vsebine tega dela kongresne dejavnosti. Program, vsaj kar zadeva to temo, ni bil dovolj koherenten. Tako se je zgodilo, da so hkrati potekale kar tri seje z naslovi: »Ali je lahko teorija Zahoda globalna?«, »H globalni politični teoriji« in »Perspektive nove svetovne ekonomije«. Ker so bile vse tri teme – glede na moj interes – zanimive in privlačne, sem bila v zadregi glede izbire; zato sem vsaj delno sodelovala na vseh treh sejah. Dobila sem vtis, da so naslovi veliko več obetali, kot pa so povedali prispevki posameznih avtorjev. Tako govori npr. prispevek Freda Dallmayra o možnosti nastajanja globalne politične teorije, ki bi izhajala iz resnično globalne civilizacije ali kozmopolisa. Avtor globalno naravnano izenačuje